

Rada Európy

Vzdelávanie rómskych detí v Európe Oddelenie jazykovej politiky
Európske fórum Rómov a cestovateľov

Učenie sa rómskeho jazyka

Moje portfólio európskych jazykov

Moje meno _____

Prvý stupeň

Pre žiakov vo veku 6 – 11 rokov

Týmto sa s vďačnosťou uznáva štedrá podpora Fínska na tento projekt.

Oddelenie jazykovej politiky – www.coe.int/lang

Rada Európy, Štrasburg

Rada Európy a Portfólio európskych jazykov

Rada Európy je rodina 47 štátov rozprestierajúcich sa od Islandu až po Azerbajdžan. Milióny mladých ľudí, ktorí žijú v týchto krajinách, majú spoločné mnohé skúsenosti a záujmy, majú však tiež rozdielne jazyky, kultúru a históriu.

Cieľom Rady Európy je pomôcť Vám porozumieť a rešpektovať iných ľudí a to, čím sa odlišujú. Vaše Portfólio európskych jazykov (ELP) je určené na to, aby Vám pomohlo pri učení sa nových jazykov a pochopení nových kultúr.

ELP Vám umožní

- zaznamenať, čo viete robiť v jednotlivých jazykoch,
- pochopiť, čo sa potrebujete naučiť, aby ste sa mohli zapojiť do všetkých Vašich rómskych vyučovacích hodín a činností,
- zaznamenať, čo ste sa dobre naučili a čo sa musíte ešte lepšie naučiť,
- zorganizovať si svoju prácu tak, aby ste si mohli pripomenúť, čo ste sa už naučili,
- povedať Vášmu učiteľovi, čo viete urobiť v rómskom jazyku,
- ak zmeníte školu, aby ste ukázali svojim novým učiteľom, čo už viete urobiť v rómskom jazyku.

ELP umožní Vaším učiteľom

- zistiť, čo už viete z rómskeho jazyka,
- pomôcť Vám pri plánovaní toho, čo sa potrebujete naučiť.

ELP umožní Vaším rodičom

- vidieť, ako napredujete v učení sa rómskeho jazyka.

Autor: Dr. Barbara Lazenby Simpson, Trinity College, Dublin

Preklad: Mihaela Zatreanu, Rumunsko

Oddelenie jazykovej politiky

DG IV – Rada Európy

F-67075 Štrasburg Cedex

decs-lang@coe.int – www.coe.int/lang

Návrh ELP

Môj jazykový preukaz

Môj portrét

Volám sa: _____

Bývam v: _____

Moje oči sú: _____

Moje vlasy sú: _____

Moja obľúbená farba: _____

Moje obľúbené jedlo: _____

Moja obľúbená činnosť: _____

Iné veci o mne: _____

Moje jazyky

Doma hovorím po

Občas počujem ľudí, ktorí sa rozprávajú po

V škole hovorím po

Viem čítať po

Viem písať po

Interkultúrne skúsenosti

Veci, ktoré som sa naučil/a o iných ľuďoch a iných miestach

Veci, ktoré by som sa chcel/a naučiť o iných ľuďoch a iných miestach

Moja kultúra

**Veci, ktoré by som chcel/a povedať iným ľuďom
o mojej kultúre a spôsobe života**

Môj jazykový životopis

Všetko o učení

Toto sú veci, ktoré som sa **naučil/a**

Toto sú veci, ktoré som sa **rád/rada** učila

Toto sú veci, ktoré sa mi **ľahko** učili

Toto sú veci, ktoré sa mi **ťažko** učili

Toto sú veci, ktoré by som sa chcel/a naučiť v rómčine

Teraz sa idem učiť rómsky

Na týchto stranách uvidím všetky rôzne veci, ktoré sa môžem naučiť.

Keď sa naučím niečo nové, vyfarbím hviezdičku, aby som ukázal/a, že to viem. Môj učiteľ mi s tým pomôže.

Ja a moja rodina

A1	Rozumiem, keď sa ma učiteľ spýta, ako sa volám a koľko mám rokov. Rozumiem, keď mi učiteľ alebo niekto iný povie, aby som niečo urobil/a. Rozumiem, keď ma niekto chváli.
	Viem nájsť svoje meno na zozname. Viem nájsť mená ostatných členov mojej rodiny.
	Viem povedať svoje meno a vek, keď ma požiadajú o také informácie. Viem odpovedať na otázky o tom, čo mám a nemám rád/ rada. Viem sa pozdraviť iným ľuďom dobrý deň a dovidenia.
	Viem povedať niečo o svojej rodine. Viem opísať seba.
	Viem napísať svoje meno, adresu a názov svojej školy. Viem napísať názov miesta, kde bývam.
	A2
Viem prečítať príbeh pre deti, ktorý už poznám. Viem prečítať rómsku rozprávku, ktorú už poznám.	
Viem odpovedať na otázku, čo som robil/a včera. Viem sa pozdraviť iným ľuďom dobrý deň a dovidenia na rôznych miestach. Viem povedať učiteľovi alebo inému dospelému, že mám obavy alebo sa necítim dobre. Viem sa spýtať, keď niečomu nerozumiem.	
Viem porozprávať iným o sebe, o svojej výške, farbe svojich očí a vlasov. Viem rozprávať o tom, čo robím každý deň a o veciach, ktoré rád/rada robím. Viem rozprávať o veciach, ktoré robíme doma. Viem vysvetliť, čo si myslím o veciach v škole alebo v mojej rodine.	
Viem napísať o tom, čo robím každý deň a o veciach, ktoré mám rád/rada. Viem napísať o tom, čo som robil/a alebo videl/a.	

Ja a moja rodina

B1	<p>Rozumiem, o čom sa iní ľudia rozprávajú.</p> <p>Rozumiem, čo hovoria doma dospelí.</p> <p>Rozumiem všetky slová v pochvale.</p>
	<p>Viem čítať o veciach, ktoré robia ľudia každý deň a o tom, ako ľudia žijú na iných miestach.</p> <p>Viem čítať o dnešnom živote Rómov.</p>
	<p>Viem povedať učiteľovi o tom, čo som robil/a po škole.</p> <p>Viem povedať svojim rodičom o tom, čo som robil/a v škole a čo sa mi páčilo.</p> <p>Viem odpovedať na otázky o svojom každodennom živote a o živote mojej rodiny.</p>
	<p>Viem krátko porozprávať o tom, čo robím každý deň alebo o dôležitých udalostiach v mojom živote.</p> <p>Viem rozprávať o tom, čo sa učím doma.</p>
	<p>Viem napísať o rozdieloch medzi životom teraz a v minulosti.</p> <p>Viem napísať list alebo e-mail, v ktorom opisujem nejakú udalosť v mojej rodine.</p> <p>Viem porovnať svoj terajší život s tým, keď som bol/a mladší/ia.</p> <p>Viem napísať o tom, ako sa cítim.</p>
	B2
<p>Viem čítať o deťoch v minulosti a o rodinnom živote na rôznych miestach.</p> <p>Viem čítať o živote a zážitkoch rómskych detí v minulosti a v súčasnosti.</p>	
<p>Viem rozprávať o veciach, ktoré ma znepokojujú.</p> <p>Viem diskutovať o mnohých veciach, ktoré sa týkajú môjho každodenného života a mojej rodiny.</p> <p>Viem sa spýtať iných ľudí na ich každodenný život alebo na ich názory.</p>	
<p>Viem povedať svoje osobné názory.</p> <p>Viem podať vysvetlenie o ťažkostiach, s ktorými sa stretávajú mladí ľudia.</p>	
<p>Viem napísať list alebo e-mail, v ktorom v istých podrobnostiach opisujem a vysvetlím svoje zážitky alebo záujmy.</p> <p>Viem napísať o téme, ktorá súvisí s mojím životom alebo záujmami.</p> <p>Viem vyjadriť a vysvetliť svoj názor na konkrétne situácie alebo udalosti.</p>	

Dom/karavan a činnosti v ňom

A1	Rozumiem slovám označujúcim nábytok a predmety u nás doma. Rozumiem slovám označujúcim činnosti u nás doma.
	Viem rozpoznať slová označujúce izby, priestory, nábytok a predmety u nás doma. Viem rozpoznať čísla na ulici a v adrese.
	Viem odpovedať na niektoré otázky o mojom domove. Viem povedať telefónne číslo.
	Viem povedať niečo o svojom domove. Viem povedať, čo robím rád/rada a čo nerobím rád/rada doma. Viem povedať, čo chcú odo mňa moji rodičia, aby som robil/a doma.
	Viem napísať slová označujúce nábytok a rôzne časti môjho domova.
A2	Rozumiem rozprávaniu o rodine a jej domove. Rozumiem rozprávaniu o každodenných činnostiach dieťaťa.
	Viem prečítať príbeh o každodennom živote iného človeka. Viem prečítať príbeh o rómskej rodine a jej každodennom živote.
	Viem odpovedať na otázky o tom, čo robím doma. Viem odpovedať na otázky o tom, čo robia ostatní ľudia v mojej rodine u nás doma. Viem odpovedať na otázky o tom, čo robím rád/rada a čo nerobím rád/rada doma.
	Viem rozprávať o tom, čo zvyčajne robím cez deň. Viem rozprávať o tom, čo sa deje u nás doma ráno a keď idem domov zo školy. Viem rozprávať o tom, čo robí moja rodina každý deň.
	Viem napísať pohľadnicu alebo krátky list, v ktorom opisujem svoj domov. Viem napísať list o tom, čo robím doma.

Dom/karavan a činnosti v ňom

B1	Rozumiem rozprávaniu alebo opisu každodenného života vo svojej alebo inej krajine.
	Rozumiem rozprávaniu o každodennom živote v minulosti.
	Rozumiem opisu rozdielov medzi každodenným životom v minulosti a v súčasnosti.
	Viem prečítať príbehy o deťoch a o ich živote.
	Viem prečítať príbehy o živote a domove rómskych detí.
	Viem čítať o každodennom spôsobe života iných ľudí.
	Viem odpovedať na otázky o tom, čo robili členovia mojej rodiny cez víkend.
Viem opísať, čo sa odo mňa očakáva, aby som robil/a doma.	
Viem opísať tradície u nás doma.	
Viem opísať činnosť rodiny, ktorá je pre mňa dôležitá alebo jedinečná.	
Viem porozprávať jednoduchý príbeh, ktorý som počul/a u nás doma.	
Viem napísať krátky text o činnostiach u nás doma.	
Viem napísať e-mail alebo list, v ktorom opisujem nejakú udalosť v mojej rodine.	
Viem napísať krátky text o významných tradíciách v mojej rodine.	
B2	Rozumiem podrobnému rozhovoru o rodinnom živote v minulosti.
	Rozumiem informáciám o rómskom živote a tradíciách.
	Rozumiem príbehom, internetovým článkom a textom o živote ľudí v súčasnosti a v minulosti.
	Viem rozprávať o rodinnom živote a tradíciách.
	Viem rozprávať o dôležitosti rodinných hodnôt.
	Viem rozprávať o dôležitosti učenia sa v škole a doma.
	Viem porozprávať o typickom súčasnom živote u nás doma.
Viem podrobne porozprávať o bežných činnostiach a tradíciách môjho domova.	
Viem podrobne napísať o svojom živote doma.	

Moja komunita

A1	Rozumiem, čím sú známi ľudia v mojej komunite. Viem ukázať na mape, kde jednotliví ľudia pracujú. Rozumiem, keď mi starší ľudia povedia, čo mám urobiť. Rozumiem pravidlám u nás doma alebo v komunite.
	Viem prečítať názvy a označenia tam, kde bývam. Viem prečítať slová označujúce pravidlá o živote v mojej komunite.
	Viem povedať „dobrý deň“, „dovidenia“, „prosím“ a ďakujem“. Viem odpovedať na niektoré otázky o miestach v mojej lokalite. Viem odpovedať na niektoré otázky o tom, čo robím na jednotlivých miestach.
	Viem povedať niečo o svojej komunite a o svojich obľúbených miestach.
	Viem napísať názvy miest v mojej lokalite. Viem napísať zopár viet o tom, čo sa deje v mojej miestnej lokalite. Viem napísať zopár viet o tom, čo robím na jednotlivých miestach.
A2	Rozumiem jednoduchému rozprávaniu o tom, čo ľudia robia. Rozumiem jednoduchému rozprávaniu o dôležitom správaní alebo činnostiach v mojej komunite.
	Viem prečítať oznam o tom, čo sa deje v mojej komunite. Viem prečítať jednoduchý príbeh o každodennom živote v mojej komunite.
	Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o tom, čo sa deje na jednotlivých miestach v mojom meste alebo komunite. Viem vysvetliť, prečo mám rád/rada konkrétne miesta alebo činnosti. Viem rozprávať o tom, čo rád/ rada robím vo svojej miestnej lokalite.
	Viem rozprávať o svojom obľúbenom mieste. Viem rozprávať o mieste, ktoré nemám rád/ rada. Viem rozprávať o slávnych alebo významných osobnostiach z môjho okolia.
	Viem stručne napísať o miestach, ktoré mám a ktoré nemám rád/ rada. Viem stručne napísať o mieste, ktoré som navštívil/a. Viem stručne napísať o tom, čo robia ľudia v mojej komunite. Viem stručne napísať o niečom, čo sa stalo v mojej miestnej lokalite alebo komunite.

Moja komunita

B1	Rozumiem učiteľovi, keď rozpráva o miestnych udalostiach. Rozumiem filmu alebo záznamu o miestnych udalostiach. Rozumiem tomu, keď sa mi povie, ako sa mám správať.
	Rozumiem letáčiku alebo novinovému článku o mojej miestnej lokalite.
	Viem rozprávať o miestach, ktoré som navštívil/a vo svojej miestnej lokalite. Viem rozprávať o tom, čo ľudia robia v rôznych typoch práce.
	Viem stručne porozprávať o mieste, ktoré som navštívil/a. Viem stručne porozprávať o typickom dni v mojej komunite.
	Viem napísať list alebo e-mail o niečom, čo som robil/a vo svojom domácom prostredí. Viem napísať o práci konkrétnych ľudí vo svojej lokalite. Viem napísať pohľadnicu o mieste, ktoré som navštívil/a. Viem napísať krátky opis rómskej komunity.
	B2
Viem prečítať knihy a články o histórii miestnej lokality. Viem prečítať novinový alebo internetový článok o udalostiach, činnostiach alebo situácii týkajúcej sa rómskych obyvateľov v mojej lokalite.	
Viem rozprávať o činnostiach svojej miestnej lokality. Viem pripraviť nástenku alebo projekt o svojej miestnej lokalite. Viem rozprávať o činnostiach svojej miestnej komunity a vyjadriť svoj názor na tamojších rómskych ľudí.	
Viem porozprávať o miestnej lokalite a o významných ľuďoch. Viem porozprávať o svojej návšteve zaujímavého alebo významného miesta. Viem porozprávať o živote ľudí v rómskej komunite a uviesť dôležité kultúrne rozdiely medzi Rómami a „gadžami“.	
Viem napísať list vysvetľujúci, ako sa dostať na určité miesto v mojej lokalite.	

Rómske remeslá a povolania

A1	Rozumiem slová označujúce rôzne remeslá a povolania. Rozumiem slová označujúce veci zhotovené rôznymi remeselníkmi.
	Viem rozpoznať slová označujúce rôzne remeslá a povolania. Viem rozpoznať slová označujúce veci zhotovené rôznymi remeselníkmi.
	Viem klásť otázky a odpovedať na veľmi jednoduché otázky o práci, ktorú robia ľudia v súčasnosti.
	Viem vymenovať remeslá a povolania ľudí v minulosti a v súčasnosti v mojej miestnej lokalite.
	Viem napísať slová označujúce rôzne remeslá a povolania rómskych ľudí v minulosti a v súčasnosti a zopár viet o týchto remeslách.
A2	Rozumiem jednoduchému rozprávaniu o rómskych remeselníkoch.
	Viem prečítať jednoduchý príbeh, v ktorom sa opisuje, čo robili Rómovia vo svojom každodennom živote.
	Viem viesť jednoduchý rozhovor o činnostiach konkrétnych remeselníkov. Viem odpovedať na jednoduché otázky o rôznych rómskych remeselníkoch a ich činnostiach. Viem odpovedať na jednoduché otázky o činnostiach Rómov v mojej komunite v súčasnosti.
	Viem stručne opísať konkrétne remeslo alebo povolanie, ktoré ma zaujíma. Viem stručne opísať remeselníka pri práci.
	Viem napísať krátky list alebo text, v ktorom sa opisujú remeslá a povolania Rómov v mojej lokalite v minulosti. Viem napísať krátky opis remesiel a povolaní Rómov v rôznych lokalitách.

Rómske remeslá a povolania

B1	Rozumiem rozhovor, film alebo vysielanie o rómskych tradičných remeslách.
	Viem prečítať príbeh o typickom minulom alebo súčasnom rómskom remese. Viem prečítať niečo o Rómovi, ktorý sa preslávil konkrétnym remeslom alebo činnosťou.
	Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o hlavných remeslách a povolaniach Rómov v minulosti a súčasnosti. Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o význame rómskych remesiel a povolání.
	Viem stručne porozprávať o slávnej rómskej osobnosti. Viem stručne porozprávať o rôznych remeslách a povolaniach jednotlivých rómskych skupín.
	Viem napísať o spôsobe života rôznych rómskych remeselníkov.
B2	Rozumiem podrobnému rozhovoru o rómskych remeslách a spôsobe života.
	Viem prečítať podrobné opisy o rómskych remeslách a činnostiach v minulosti. Viem prečítať niečo o význame konkrétneho rómskeho remesla alebo povolania pre lokalitu alebo región. Viem prečítať životopis významného rómskeho remeselníka.
	Viem rozprávať o remeslách a povolaniach Rómov, aby som pripravil/a projekt. Viem klásť otázky o remeslách a povolaniach Rómov.
	Viem porozprávať o povolaniach Rómov. Viem porozprávať o živote rómskych remeselníkov v minulosti. Viem porozprávať o slávnej rómskej osobnosti.
	Viem napísať prácu o rómskych remeselníckych tradíciách a o ich význame. Viem napísať o význame rómskych remesiel.

Sviatky a oslavy

A1	Rozumiem slová označujúce významné sviatky a oslavy v mojej miestnej lokalite. Rozumiem slová označujúce sviatky a oslavy v mojej rodine alebo komunite.
	Viem rozpoznať slová označujúce významné sviatky alebo oslavy, keď ich zbadám na nástenke, v kalendári alebo na plagáte.
	Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o hlavných sviatkoch v mojej lokalite. Viem klásť otázky a odpovedať na jednoduché otázky o význame udalostí v mojej rodine alebo komunite.
	Viem vymenovať hlavné sviatky v školskom roku. Viem vymenovať hlavné oslavy, ktoré sú dôležité v mojej rodine.
	Viem odpísať alebo napísať názvy významných sviatkov alebo osláv v mojej lokalite. Viem odpísať alebo napísať zopár viet o významných udalostiach v mojej lokalite alebo v mojej rodine a komunite.
A2	Viem rozpoznať, keď je významný sviatok súčasťou príbehu. Viem rozpoznať, keď učiteľ hovorí o konkrétnom sviatku, oslave alebo udalosti. Rozumiem jednoduchým pokynom na prípravu významnej udalosti.
	Viem prečítať jednoduchý príbeh o významnom sviatku alebo oslave. Viem prečítať jednoduchý text o tom, ako sa rodina pripravuje na významnú oslavu.
	Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o sviatkoch v príbehoch. Viem sa spýtať svojich priateľov, ako oslavujú u nich doma. Viem sa spýtať na sviatok, ktorý je veľmi dôležitý pre moju rodinu alebo komunitu.
	Viem podať jednoduchý opis sviatku alebo oslavy u nás doma. Viem podať jednoduchý opis dôležitých súčastí oslavy. Viem podať opis špecifickej udalosti, ktorú som zažil.
	Viem napísať zopár viet o oslave, ktorú som zažil. Viem napísať zopár viet o konkrétnej oslave.

Sviatky a oslavy

B1	Rozumiem informácii o príprave na sviatok alebo oslavu. Rozumiem hlavné body príbehu alebo piesne o konkrétnom sviatku, oslave alebo spomienkovej slávnosti.
	Viem prečítať a porozumieť opis oslavy. Rozumiem hlavné body novinového alebo internetového článku o sviatku.
	Viem rozprávať o tom, ako oslavujeme v našich komunitách a rodinách. Viem klásť otázky o oslavách na iných miestach. Viem vysvetliť, ako sa nejaká udalosť oslavuje u nás doma.
	Viem opísať zážitok, ktorý som mal/a počas sviatku alebo oslavy. Viem opísať, čo sa stalo v priebehu oslavy. Viem porozprávať príbeh súvisiaci s konkrétnou udalosťou.
	Viem napísať list, v ktorom opisujem sviatok alebo oslavu vo svojej rodine alebo lokalite..
	B2
Viem rozprávať o účasti na sviatkoch alebo oslavách. Viem rozprávať o prípravách na sviatok alebo oslavu.	
Viem porozprávať o sviatku a je ho histórii. Viem porozprávať o význame osláv v našom živote. Viem zarecitovať slová piesne o konkrétnej oslave alebo spomienkovej slávnosti. Viem porozprávať príbeh, ktorý sa hovoril na oslave alebo spomienkovej slávnosti.	
Viem napísať o význame sviatku alebo oslavy. Viem napísať porovnanie typických sviatkov a osláv.	

V škole

A1	Rozumiem školskému poriadku mojej školy a triedy. Rozumiem názvy označujúce rôzne veci v mojej triede. Rozumiem, keď nám učiteľ povie, aby sme niečo urobili.
	Viem prečítať heslá na nástenkách alebo vo svojich knihách. Viem prečítať oznamy a označenia a svoj školský rozvrh. Viem nájsť svoje meno v triednej knihe. Viem prečítať dni v týždni a mesiace v roku.
	Viem požiadať o dovoľenie a pomoc v triede. Viem odpovedať na otázku pomocou „áno“, „nie“ alebo niekoľkými slovami. Viem požiadať o veci v triede.
	Viem opísať niečo, čo robím na vyučovaní.
	Viem odpísať alebo napísať slová a slovné spojenia.
A2	Rozumiem pokynom učiteľa. Rozumiem informáciám o škole. Rozumiem niektoré informácie o téme, ktorú sa učíme.
	Viem prečítať o veciach, ktoré sa učíme na vyučovaní, keď sa slová naučím vopred.
	Viem učiteľovi odovzdať odkaz. Viem porozprávať inému žiakovi o činnosti na vyučovaní. Viem učiteľovi vysvetliť problém.
	Viem povedať, čo som robil na domácu úlohu. Viem porozprávať o televíznom programe alebo filme, ktorý som videl/a. Viem opísať veci, ktoré robím doma.
	Viem napísať krátku písomnú prácu o svojej škole, triede alebo o tom, čo robím na vyučovaní.
	Viem napísať zopár viet o tom, čo sa učíme na vyučovaní.

V škole

B1	Rozumiem pokyny, ktoré dostanem na vyučovaní alebo v škole. Rozumiem prezentácii prednesenej iným človekom. Rozumiem film na konkrétnu tému, ktorá mi je známa.
	Viem prečítať a porozumieť školské texty alebo príbehy, keď sa ťažké slová naučím vopred.
	Viem porozprávať iným žiakom v triede, čo robíme. Rozprávam svojim rodičom o tom, čo robíme v škole. Viem odpovedať na otázky učiteľa alebo mojich rodičov.
	Viem vysvetliť svoje nápady pre nejakú činnosť alebo projekt. Viem stručne porozprávať o niečom, čo sa učím alebo robím.
	Viem napísať krátku písomnú prácu, list alebo e-mail svojom dennom programe v škole s uvedením podrobností o jednotlivých činnostiach. Viem napísať list alebo e-mail o ľuďoch, ktorých poznám.
	B2
Viem prečítať článok alebo správu o škole. Viem prečítať článok o mladých ľuďoch v školských rokoch.	
Viem rozprávať o veciach, ktoré sa týkajú školského života a mojich skúseností. Viem zúčastniť na školskej diskusii.	
Viem hovoriť o známych školských činnostiach. Viem porozprávať o školskom podujatí alebo činnosti.	
Viem napísať o triednej alebo inej školskej činnosti. Viem napísať písomnú prácu o niečom, čo ma zaujíma.	

Doprava a cestovanie

A1	Rozumiem slová označujúce rôzne formy dopravy. Rozumiem základné slová týkajúce sa cestovania.
	Viem rozpoznať slová na nástenke alebo v knihe, ktoré označujú rôzne typy dopravy.
	Viem odpovedať na jednoduché otázky o tom, ako som dnes prišiel do školy. Viem odpovedať na jednoduché otázky o tom, ako cestuje moja rodina.
	Viem vymenovať rôzne spôsoby cestovania. Viem povedať, ako cestujeme na rôzne miesta (napr. vlakom, lietadlom a pod.). Viem povedať, ako rôzni ľudia cestujú, keď vidím obrázky.
	Viem napísať slová označujúce to, ako cestujeme. Viem napísať slová označujúce to, ako ľudia cestovali v minulosti.
A2	Rozumiem, keď je cestovanie súčasťou nejakého príbehu.
	Viem prečítať hlavné body v krátkom príbehu o cestovaní. Viem prečítať hlavné body v krátkom príbehu o ľuďoch, ktorí sa sťahujú na iné miesto. Viem prečítať hlavné body v príbehu o ľuďoch, ktorí musia cestovať za prácou.
	Viem povedať, ako rád/ rada cestujem. Viem odpovedať na otázky o tom, akú som mal/a skúsenosť s cestovaním. Viem sa spýtať iných ľudí na to, kam cestovali a aké mali zážitky.
	Viem opísať, ako každý deň prichádzam do školy. Viem opísať, ako Rómovia cestujú v súčasnosti a ako cestovali v minulosti. Viem rozprávať o tom, kam by som chcel/a cestovať v budúcnosti.
	Viem napísať pohľadnicu o ceste, na ktorej som bol/a.

Doprava a cestovanie

B1	Rozumiem hlavné body v príbehu o nejakej ceste. Rozumiem hlavné body vo filme o cestovaní.
	Viem prečítať niečo o cestovaní za použitia máp alebo násteniek. Viem použiť kľúčové slová, aby som zistil/a informácie o cestovaní ľudí. Viem použiť kľúčové slová, aby som porozumel/a text o cestovaní Rómov.
	Viem rozprávať o tom, čo mám a čo nemám rád/ rada, keď cestujem. Viem rozprávať o cestovaní v súčasnosti a v minulosti. Viem zistiť všetko o tom, ako iní ľudia cestovali.
	Viem stručne porozprávať o cestovaní. Viem stručne porozprávať o ceste, na ktorej som bol/a. Viem stručne porozprávať o tom, ako Rómovia cestovali v minulosti.
	Viem napísať list o cestovaní.
B2	Rozumiem rozprávaniu o cestovaní. Rozumiem rozprávaniu o cestovaní Rómov.
	Viem prečítať príbeh o cestovaní. Viem prečítať text o cestovaní v minulosti.
	Viem rozprávať o projekte o cestovaní. Viem klásť otázky na plagát alebo projekt o cestovaní.
	Viem porozprávať o tom, ako som cestoval/a. Viem porozprávať o rómskych tradíciách súvisiacich s cestovaním.
	Viem napísať o cestovaní v miestnej lokalite. Viem napísať podrobný list o cestovaní. Viem napísať o cestovaní v rómskej histórii a tradícii.

Jedlo a oblečenie

A1	Rozumiem slová označujúce rôzne časti oblečenia. Rozumiem slová označujúce jedlo, ktoré jem. Rozumiem, keď učiteľ povie niečo o jedle alebo oblečení.
	Viem prečítať slová označujúce rôzne druhy jedla. Viem prečítať slová označujúce rôzne časti oblečenia.
	Viem požiadať o jedlo alebo pitie. Viem si vypýtať časť oblečenia a spýtať sa, koľko stojí. Viem povedať, či mám alebo nemám rád/ rada určitý druh jedla. Viem povedať, ktorú farbu mám najradšej na určitej časti oblečenia.
	Viem napísať zoznamy rôznych druhov jedál. Viem napísať zoznamy oblečenia, ktoré sa používajú na rôzne príležitosti.
A2	Rozumiem informáciám o oblečení, ktoré potrebujeme na školský výlet alebo na športovanie. Rozumiem informáciám o druhoch jedál.
	Viem prečítať názvy jedál, ktoré vidíme v obchode alebo na trhu. Viem prečítať názvy oblečenia, ktoré vidíme v obchode alebo na trhu. Viem prečítať a rozumiem, keď je jedlo alebo oblečenie súčasťou príbehu.
	Viem sa spýtať ľudí, ktoré jedlo alebo nápoj majú radi. Viem rozprávať o tom, aké oblečenie mám najradšej. Viem rozprávať o oblečení, ktoré nosíme na špecifické príležitosti.
	Viem opísať svoje obľúbené jedlo. Viem opísať špeciálne jedlo alebo oslavu vo svojej rodine. Viem opísať, čo ja alebo iní ľudia nosia na zvláštnu príležitosť.
	Viem napísať krátky opis udalosti, na ktorej mám špeciálne jedlo. Viem napísať krátky opis svojho obľúbeného oblečenia alebo oblečenia, ktoré nosím na zvláštnu príležitosť.

Jedlo a oblečenie

B1	Rozumiem, keď ľudia hovoria o konkrétnych jedlách. Rozumiem, keď ľudia hovoria o oblečení. Rozumiem príbeh o slušnom správaní a pohostinnosti.
	Viem prečítať niečo o zdravom stravovaní a potravinách, ktoré máme jesť. Viem prečítať niečo o oblečení alebo o štýloch a móde. Rozumiem opisu toho, čo má niekto oblečené.
	Viem zopakovať učiteľov pokyn týkajúci sa oblečenia. Viem podať ďalej podrobné informácie o jedle. Viem rozprávať o oblečení, ktoré potrebujeme na zvláštnu príležitosť.
	Viem opísať, ako pripraviť konkrétne jedlo. Viem povedať priateľovi, aké oblečenie je potrebné na niečo. Viem rozprávať o oblečení, ktoré má v mojej rodine určitý význam.
	Viem napísať jasný opis jedla a oblečenia. Viem napísať o svojich obľúbených a neobľúbených jedlách.
	B2
Viem prečítať niečo o oblečení. Viem prečítať články a letáky o jedle a móde.	
Viem diskutovať o jedle alebo o príprave nejakého jedla.	
Viem porozprávať o oblečení, ktoré je dôležité pre moju rodinu. Viem porozprávať o jedlách na oslavu.	
Viem napísať o jedlách a oblečení na špecifickú príležitosť.	

Čas, ročné obdobia a počasie

A1	Rozumiem slová označujúce rôzne typy počasia. Rozumiem slová označujúce mesiace roka a ročné obdobia. Rozumiem, keď niekto povie, koľko je hodín.
	Viem rozpoznať slová o počasí na nástenke alebo v texte. Viem rozpoznať slová o ročných obdobiach alebo o obdobiach v roku. Viem povedať čas na hodinách alebo ho prečítať v príbehu.
	Viem odpovedať na otázky o tom, či je teplo, chladno, slnečno, aký je mesiac alebo ročné obdobie. Viem povedať, či mám alebo nemám rád/ rada dané počasie alebo obdobie v roku. Viem povedať, aké je počasie v rôznych obdobiach v roku.
	Viem povedať, aké je vonku počasie. Viem povedať, aké máme ročné obdobie alebo mesiac. Viem povedať, koľko je hodín.
	Viem napísať slová označujúce mesiace, ročné obdobia a čas. Viem napísať slová označujúce rôzne typy počasia.
	A2
Rozumiem informáciám o počasí na nástenke alebo v knihe. Viem v texte nájsť slová o počasí a ročných obdobiach. Viem prečítať krátky príbeh o veciach, ktoré robíme v konkrétnych obdobiach v roku.	
Viem odpovedať na jednoduché otázky o počasí a ročných obdobiach. Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o významných udalostiach v jednotlivých obdobiach v roku. Viem položiť niektoré otázky o počasí alebo o sviatkoch, ktoré sú v konkrétnom období v roku.	
Viem opísať počasie vonku. Viem opísať, čo sa deje počas školských prázdnin. Viem opísať svoje obľúbené obdobie v roku.	
Viem napísať vety o rôznych obdobiach v roku. Viem napísať vety o počasí teraz a niekedy inokedy. Viem napísať vety o svojom obľúbenom dni alebo období v roku.	

Čas, ročné obdobia a počasie

B1	Rozumiem hlavné body predpovede počasia. Rozumiem rozhovoru o období roka alebo o ročnom období.
	Viem prečítať a rozumiem príbeh o počasí. Rozumiem, keď je počasie v príbehu dôležité.
	Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o počasí. Viem rozprávať o tom, čo sa deje u nás doma, keď je dobré alebo zlé počasie. Viem diskutovať o tom, čo budem robiť cez školské prázdniny.
	Viem stručne porozprávať o niečom, čo sa stalo. Viem opísať, čo robím po škole v rôznom čase. Viem opísať počasie, keď rozprávam o niečom.
	Viem napísať krátky list, v ktorom opisujem počasie. Viem napísať o tom, čo ľudia robia v rôznych obdobiach v roku.
B2	Rozumiem rozhovor alebo vystúpenie, v ktorom je zahrnuté počasie alebo ročné obdobia. Rozumiem televíznemu programu o počasí.
	Viem prečítať niečo o problémoch, ktoré vznikli v dôsledku počasia.
	Viem rozprávať o problémoch súvisiacich so zlým počasím.
	Viem porozprávať o tom, čo som robil/a v konkrétnom čase. Viem porozprávať o svojich prázdninách alebo o sviatku alebo o udalosti.
	Viem napísať list, v ktorom opisujem niečo, čo sa stalo za zlého počasia.

Príroda a zvieratá

A1	Viem rozpoznať a rozumiem slová označujúce rôzne zvieratá a rastliny.
	Viem prečítať slová označujúce rôzne zvieratá a rastliny na nástenke alebo v knihe.
	Viem odpovedať na jednoduché otázky o zvieratách.
	Viem odpovedať na jednoduché otázky o rôznych rastlinách.
	Viem povedať názvy zvierat, ktoré som videl/a.
	Viem povedať názvy zvierat, ktoré vidím v čítanke.
	Viem povedať názvy zvierat, ktoré Rómovia v minulosti používali pri práci.
A2	Viem napísať názvy zvierat, ktoré poznám.
	Viem napísať názvy zvierat, ktoré sú v príbehoch.
	Rozumiem, keď sú zvieratá alebo rastliny súčasťou príbehu.
	Rozumiem, keď niekto hovorí o domácom zvieratku.
	Viem prečítať krátke príbehy o zvieratách.
	Viem prečítať niečo o zvieratách v rozprávke.
	Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o zvieratách, ktoré som videl/a.
	Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o zvieratách, ktoré chováme v našej rodine.
	Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o zvieratách, ktoré chovali Rómovia v minulosti.
	Viem rozprávať o tom, ako sa treba starať o nejaké zviera.
Viem rozprávať o divých zvieratách a o tom, kde žijú.	
Viem rozprávať o tom, ako Rómovia používali zvieratá pri práci.	
Viem napísať zopár viet o tom, ako chovať domáce zvieratko.	
Viem napísať zopár viet o zvieratách na farme.	
Viem napísať zopár viet o zvieratách, ktoré boli súčasťou života Rómov.	

Príroda a zvieratá

B1	Rozumiem hlavné body vo filme o zvieratách.
	Rozumiem hlavné body v príbehu o remeslách, v ktorých zvieratá zohrávajú dôležitú úlohu.
	Viem klásť otázky a odpovedať na otázky, aby som spravil/a úlohu o zvieratách. Viem klásť otázky rómskych povolaniach, ktoré súvisia so zvieratami. Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o vierach spojených so zvieratami.
	Viem porozprávať o prírode. Viem porozprávať o význame zvierat pre Rómov. Viem porozprávať príbeh o zvieratách.
	Viem napísať príbeh o zvieratách.
B2	Rozumiem príbehu o prírode. Rozumiem rozprávaniu o úcte k prírode. Rozumiem rozprávaniu o rómskych tradíciách a remeslách spojených so zvieratami a voľnou prírodou.
	Viem prečítať príbeh, v ktorom patrí dôležité miesto voľnej prírode. Rozumiem príbehu o vierach spojených so zvieratami.
	Viem klásť otázky o Rómoch a zvieratách. Viem rozprávať o úcte k prírode.
	Viem porozprávať o voľnej prírode. Viem porozprávať o zvieratách v rómskej histórii a tradícii. Viem opísať niektoré rómske remeslá spojené so zvieratami.
	Viem napísať o prírode v mojej krajine.

Záľuby a umenie

A1	Viem rozpoznať slová označujúce záľuby a činnosti. Viem rozpoznať slová označujúce rómsku hudbu, piesne a tance.
	Viem prečítať a rozpoznať slová označujúce športy a záľuby. Viem rozpoznať slová na nástenke alebo plagáte označujúce hudbu, divadelnú hru, tancovanie, umenie a umelecký prednes.
	Viem povedať, ktoré športy alebo záujmové činnosti mám a ktoré nemám rád /rada. Viem odpovedať na jednoduché otázky o činnostiach vo voľnom čase u nás doma.
	Viem vymenovať rôzne činnosti, ktoré robím v škole a mimo školy.
	Viem napísať slová označujúce rôzne športy a záľuby. Viem napísať slová označujúce hudbu, spev, tanec a iné typy umeleckého prednesu. Viem napísať slová označujúce športy a záujmové činnosti, ktoré robím.
A2	Rozumiem hlavné body v jednoduchom príbehu o športe, umeleckom prednese alebo o činnostiach vo voľnom čase. Rozumiem jednoduchým pokynom pre hru alebo predstavenie. Rozumiem jednoduchým pokynom pre fyzickú činnosť.
	Viem prečítať krátky text o hrách, ktoré sa deti zvykli hrať. Viem prečítať príbeh o rómskom dieťati, ktorého rodina vystupovala na predstavení.
	Viem klásť otázky a odpovedať na jednoduché otázky o tom, čo deje pri hre alebo na predstavení. Viem klásť otázky a odpovedať na jednoduché otázky o filme, ktorý som videl/a. Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o tom, čo rád/ rada robím mimo školy. Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o činnostiach mojej rodiny vo voľnom čase. Viem klásť otázky a odpovedať na otázky o tradičných činnostiach rómskych detí.
	Viem opísať svoju obľúbenú záujmovú činnosť alebo svoj obľúbený šport. Viem opísať činnosti vo voľnom čase, ktoré som sa naučil/a doma.
	Viem napísať pohľadnicu o športovej udalosti alebo o predstavení. Viem napísať zopár viet o tom, čo rád/ rada robím po škole. Viem napísať zopár viet o mojej obľúbenej záujmovej činnosti doma.

Záľuby a umenie

B1	Rozumiem hlavné body v rozprávaní alebo vo filme o športe alebo umení. Rozumiem hlavné body v rozprávaní o rómskych deťoch, keď sa učili športovať alebo umeleckému prednesu.
	Viem prečítať niečo o športovom alebo kultúrnom podujatí. Viem prečítať niečo o živote slávneho Róma alebo interpreta.
	Viem rozprávať o svojich záujmoch alebo záľubách. Viem odpovedať na otázky o svojich záujmoch alebo záľubách.
	Viem rozprávať o príprave na školské podujatie alebo predstavenie. Viem porozprávať o svojej záľube alebo o svojich mimoškolských aktivitách.
	Viem napísať list o svojich záľubách. Viem napísať opis športového alebo kultúrneho podujatia, ktoré som videl/a.
	B2
Viem prečítať niečo o človeku, ktorý je zapojený do činnosti v športe alebo kultúre. Viem prečítať príbeh vychádzajúci zo športového a kultúrneho života.	
Viem rozprávať o takých činnostiach, ako je šport, hudba, divadelná hra. Viem odpovedať na otázky o rómskych športoch a umeleckom prednese.	
Viem porozprávať o činnostiach, ktoré mám rád/ rada. Viem opísať, ako si rómske deti rozvíjajú svoje schopnosti v športoch a umeleckom prednese.	
Viem rozprávať o rómskej osobnosti, ktorá sa preslávila svojou športovou alebo umeleckou činnosťou.	
Viem napísať o športe alebo o činnosti vo voľnom čase, ktorú mám rád/ rada. Viem napísať o typickej alebo tradičnej rómskej kultúrnej alebo športovej činnosti. Viem napísať o Rómovi alebo o človeku rómskeho pôvodu, ktorý sa preslávil v športovej, umeleckej alebo interpretačnej oblasti.	

Môj fascikel

Do svojho fascikla si môžem ukladať rôzne veci, ktoré mi pomôžu naučiť sa rómsky.

Môžem si ukladať, napríklad:

- moje nové slovíčka,
- námety na príbehy,
- plány na písanie,
- prácu, ktorú robím na vyučovaní,
- pohľadnicu z inej krajiny,
- príbeh, ktorý mám rád/ rada,
- hádanku,
- báseň alebo verš,
- vysvedčenie,
- e-mail.

Obsah môjho fascikla

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

Moja obľúbená vec v mojom fascikli je:

Toto sú nové slovíčka, ktoré sa som sa naučil/a pri štúdiu:

Vložte svoje nové slovíčka do slovníčka na nástenke.

Rozprávanie príbehu alebo porozprávanie

Skôr ako poviem príbeh alebo prehovorím, musím si naplánovať, čo poviem a musím sa ubezpečiť, že poznám všetky slová.

O čom je môj príbeh?

Ktoré sú tri dôležité veci, ktoré chcem povedať?

- 1.**
- 2.**
- 3.**

Teraz som pripravený/á povedať svoj príbeh!!

Iné veci, ktoré si musím zapamätať.

Slová, ktoré potrebujem pre svoj príbeh.

Teraz môžem rozprávať o

.....

Sem nakreslite obrázok

Moje nové slovíčka

Tabuľka samohodnotenia spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky

		A1	A2	B1	B2	C1	C2
P o r o z u m e n i e	Počúvanie	Rozumiem známe slová a úplne základné slovné spojenia o sebe, svojej rodine a konkrétnom bezprostrednom okolí, keď ľudia hovoria pomaly a zreteľne.	Rozumiem slovným spojeniam a najfrekvencovanejšej slovnnej zásobe týkajúcej sa oblastí bezprostredného osobného významu (napr. najzákladnejších osobných a rodinných informácií, nákupov, miestnej lokality, zamestnania). Viem pochopiť podstatu v krátkych, jasných a jednoduchých správach a oznámeniach.	Rozumiem hlavné body zreteľnej spisovnej reči o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretávame v práci, škole, vo voľnom čase atd. Rozumiem hlavné body mnohých rozhlasových alebo televíznych programov o aktuálnych záležitostiach alebo o záležitostiach profesionálneho záujmu, keď je prednes relatívne pomalý a zreteľný.	Rozumiem rozsiahly prejav a prednášky a viem sledovať dokonca zložité línie argumentov za predpokladu, že téma je primerane známa. Rozumiem väčšine televíznych správ a programov o aktuálnych záležitostiach. Rozumiem väčšinu filmov v spisovnom jazyku.	Rozumiem rozsiahly prejav dokonca aj vtedy, keď nie je jasne štruktúrovaný a keď sú súvislosti len naznačené a nie sú výslovné oznámené. Rozumiem televíznym programom a filmom bez príliš veľkej námahy.	Nemám žiaden problém porozumieť akýkoľvek typ hovorenej reči, či už živej alebo vysielanej, aj keď je produkovaná v rýchлом tempe rodilého hovorca za predpokladu, že mám určitý čas na oboznámenie sa s daným akcentom.
	Čítanie	Rozumiem známe názvy, slová a veľmi jednoduché vety, napríklad na oznamoch a plagátoch alebo v katalógoch.	Viem prečítať veľmi krátke, jednoduché texty. Viem nájsť špecifické, predvídateľné informácie v jednoduchých denných materiáloch, akými sú reklamy, letáky, jedálne lístky a rozvrhy a rozumiem krátkym jednoduchým osobným listom.	Rozumiem textom, ktoré obsahujú hlavne vysoko frekvencovaný bežný jazyk alebo jazyk súvisiaci so zamestnaním. Rozumiem opis udalostí, pocitov a želaní v osobných listoch.	Viem prečítať články a správy zaoberajúce sa súčasnými problémami, v ktorých pisatelia prijímajú konkrétne postoje alebo stanoviská. Rozumiem súčasnú literárnu prózu.	Rozumiem dlhým a zložitým vecným a literárnym textom, pričom viem oceniť rozdiely v štýle. Rozumiem špecializovaným článkom a dlhším technickým návodom, aj keď sa netýkajú mojej disciplíny.	Viem skutočne bez problémov prečítať všetky formy písomného jazyka, vrátane abstraktu, štruktúralne alebo lingvisticky zložité texty, akými sú príručky, odborné články a literárne diela.
R o z p r á v n	Hovorený dialóg	Viem viesť dialóg jednoduchým spôsobom za predpokladu, že druhá osoba je pripravená zopakovať alebo preformulovať veci pomalším tempom reči	Viem komunikovať pri jednoduchých a bežných úlohách, pri ktorých sa vyžaduje jednoduchá a priama výmena informácií o známych témach a činnostiach. Dokážem zvládnuť veľmi	Viem zvládnuť väčšinu situácií, ktoré môžu nastať pri cestovaní v oblastiach, v ktorých sa hovorí daným jazykom. Môžem sa bez prípravy pridať k rozhovoru na témy, ktoré sú mi	Viem komunikovať na určitej úrovni plynulosti a spontánnosti, čo umožňuje normálnu komunikáciu s rodilými hovorcami. Viem sa aktívne zapájať do diskusie v známych	Viem sa vyjadrovať plynulo a spontánne bez toho, aby som očividne hľadal/a výrazy. Viem používať jazyk pružne a efektívne na spoločenské	Bez akejkoľvek námahy sa viem zúčastniť na akejkoľvek konverzácii alebo diskusii a dobre poznám idiomatické a hovorové výrazy. Viem sa vyjadrovať

i e		a pomôcť mi sformulovať, čo sa pokúšam povedať. Viem klásť a odpovedať na jednoduché otázky v oblastiach bezprostrednej potreby alebo na veľmi známe témy.	krátku spoločenskú konverzáciu, aj keď zvyčajne nerozumiem toľko, aby som sám/ sama udržiavala konverzáciu.	známe, na témy osobného záujmu alebo súvisiace s každodenným životom (napr. rodina, záľuby, cestovanie a aktuálne udalosti).	kontextoch, pričom viem objasniť a obhájiť svoje názory.	a odborné účely. Viem presne formulovať myšlienky a názory a viem sa obratne pripojiť k myšlienkam a názorom iných hovorcov.	plynule a presne vyjadrovať najjemnejšie odtienky významu. Ak mám problém, viem sa vrátiť a prepracovať problém tak šikovne, že si to ostatní ľudia sotva uvedomia.
	Hovorený monológ	Viem použiť jednoduché slovné spojenia a vety, aby som opísal/a, kde bývam a ľudí, ktorých poznám.	Viem použiť sériu slovných spojení a viet, aby som jednoduchým spôsobom opísal/a svoju rodinu a iných ľudí, životné podmienky, svoje vzdelanie a svoje súčasné alebo posledné zamestnanie.	Viem jednoduchým spôsobom spájať slovné spojenia, aby som opísal/a zážitky a udalosti, svoje sny, nádeje a ambície. Viem stručne uviesť dôvody a vysvetlenia názorov a plánov. Viem porozprávať príbeh alebo vylíčiť zápletku knihy alebo filmu a opísať svoje reakcie.	Viem predniesť jasné, podrobné opisy širokej škály predmetov súvisiacich s mojou oblasťou záujmu. Viem vysvetliť stanovisko k aktuálnej otázke a uviesť výhody a nevýhody jednotlivých alternatív.	Viem prezentovať jasné, podrobné opisy zložitých predmetov, pričom zakomponujem vedľajšie témy, rozviním konkrétne body a zakončím ich vhodným záverom.	Viem prezentovať jasný, plynulý opis alebo polemiku štýlom, ktorý sa hodí pre daný kontext a s efektívnou logickou štruktúrou, ktorá pomôže príjemcovi všimnúť si a zapamätať dôležité body.
P í s a n i e	Písanie	Viem napísať krátku, jednoduchú pohľadnicu, napríklad poslať pozdrav z prázdnin. Viem vyplniť formuláre s osobnými údajmi, napr. vyplniť svoje meno, národnosť a adresu na hotelovom registračnom formulári.	Viem napísať krátke, jednoduché poznámky a správy. Viem napísať veľmi jednoduchý osobný list, napr. poďakovanie niekomu za niečo.	Viem napísať jednoducho spojený text na témy, ktoré sú mi známe alebo predstavujú osobný záujem. Viem napísať osobné listy opisujúce zážitky a dojmy.	Viem napísať jasný, podrobný text o širokej škále predmetov súvisiacich s mojimi záujmami. Viem napísať úvahu alebo správu, v ktorej sprostredkúvam informácie alebo uvádzam dôvody pre alebo proti konkrétnemu názoru. Viem písať listy vyzdvihujúce osobný význam udalostí a zážitkov.	Viem sa vyjadrovať v jasnom, dobre štruktúrovanom texte, pričom vyjadrujem názory v určitom rozsahu. Viem písať o zložitých predmetoch v liste, úvahe alebo správe, pričom zdôrazňujem to, čo považujem za hlavné otázky. Viem zvoliť vhodný štýl pre čitateľa, ktorému je to určené.	Viem napísať jasný, plynulý text vhodným štýlom. Viem napísať zložité listy, správy alebo články, ktoré prezentujú prípad s efektívnou a logickou štruktúrou, ktorá pomôže príjemcovi všimnúť si a zapamätať dôležité body. Viem napísať súhrny a prehľady odborných a literárnych diel.